ОСОБИСТІСНА ЗРІЛІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК ЧИННИК КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ ПОДОЛАННЯ НЕНОРМАТИВНОЇ ОСОБИСТІСНОЇ КРИЗИ, ВИКЛИКАНОЇ ВІЙНОЮ

Разумна Алла Григорівна, к.пед.н., доц., доцент кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, практичний психолог

Гиря Марина Павлівна, к.тех.н., керівник відділу внутрішнього забезпечення якості освіти

ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет»

KhiMU
ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Воєнний стан

найгостріша **ненормативна**

особистісна криза

екзистенціальна та лімінальна

Шлях подолання

визначається

копінг-стратегією

виявляється в

копінг-поведінці

Екзистенціальні вибори особистості

KhIMU
ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Соціально-екзистенціальний

спрямований на самовизначення у **прийнятті рішення** про **активну** або **пасивну** участь у гострих соціально-кризових **суспільних процесах**

Професійно-екзистенціальний

обумовлений необхідністю **прийняття швидких професійних рішень** в ситуації **екстремальності** та **неповної визначеності**

Вітально-екзистенціальний

вибір активної або пасивної участі в **професійній діяльності**, що супроводжується **безпосереднім вітальним ризиком**

парадигмальні ознаки загальної диференціації видів копінг-стратегій

- **активності – пасивності**
- **конструктивності – деструктивності**

суб'єктивне джерело для пошуку вирішальних підстав для прийняття рішень

↓

ситуативність – диспозиційність

KhIMU
ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Особистісна зрілість як:

ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

інтрапсихічна категорія

визначає ментальну **розвиненість особистісних структур**, які забезпечують її суб’єктність, автентичність, проактивність тощо

інтерпсихічна (соціально-психологічна) категорія

висвітлює соціокультурний **ціннісний зміст** вибору власної **позиції** особистості в системі її актуальних соціальних зв’язків та ставлень

Особистісна зрілість

ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

соціокультурна характеристика

цінності
на аксіологічному
континуумі

біоекзистенційні –

соціокультурні, моральні

інтрапсихічна характеристика

розвиненість ментальних
особистісних структур на
континуумі

конформність, залежність,
афективно-імпульсивна
реактивність –

автентичність, суб’єктність,
усвідомленість, проактивність

KhIMU

ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчання в **медичному ЗВО** має високий рівень когнітивної та морально-психологічної складності

Професійна діяльність в сфері охорони здоров’я, «навантажена» обставинами війни, потребує від фахівця додаткових джерел власної психологічної ресурсності, що актуалізується у **копінг-поведінці**

На особистісному рівні воєнний стан переживається як викликана драматичною соціальною метаситуацією війни суб’єктивна картина буття **«війни у власному домі»**

катастрофічна загроза власній життєдіяльності

За рік повномасштабної війни в Україні загинули 106 медичних працівників, із них **33 — на робочому місці**. (Пресс-служба Міністерства охорони здоров’я)

Розширення ментального обсягу **«власного дому»** в період війни є соціально-зрілою динамікою

основне аксіологічне підґрунтя

вищі (соціоморальні нададаптивні) цінності, що актуалізують **«відповідальність за безпеку власного дому»**

Основна стратегія соціально-психологічно та ментально зрілої особистості - **«пасіонарний вибір»** ціннісної спрямованості та значущих інших.

Копінг-стратегії базуються на ревізії та реструктуризації системи власних цінностей

Актуалізуються **термінальні цінності Батьківщини, власного народу** та **інструментальні цінності соціальної корисності для захисту «власного дому»**

Професія лікаря в ціннісному вимірі сприймається як спосіб задоволення зазначеної **домінантної цінності**

Психолого-педагогічні умови формування особистості майбутніх фахівців сфери охорони здоров'я в умовах воєнного стану :

ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

- недирективне спрямування педагогічних впливів, що забезпечуються шляхом створення умов задля **максимального усвідомлення** (когнітивність), **осмислення особистісного вибору** (аксіологічність) з **самодослідженням власного потенціалу** як такого (рефлексивність) та **особистісною відповідальністю** за прийняття відповідного **рішення** та його **втілення** (суб'єктність), що відповідає вибору зрілої особистості

Психолого-педагогічні умови формування особистості майбутніх фахівців сфери охорони здоров'я в умовах воєнного стану :

KhIMU
ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

- забезпечення **актуалгенезу ідентифікаційних процесів** в ситуації взаємодії **викладач-студент**, **студент-студент**, що дозволяють закріпити відповідну самоідентифікацію та сформувати підстави для **обґрунтованого фахового вибору**: **демонстрація** самоідентифікації **викладача-фахівця**, **демонстрація можливостей студентів** обрати власну самоідентичність, **підтримка самоідентифікації** студентів на комунікативному та професійно-діяльнісному рівні

Психолого-педагогічні умови формування особистості майбутніх фахівців сфери охорони здоров'я в умовах воєнного стану :

ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

- **сприяння інтенсивному проходженню лімінальної** (перехідної) **стадії** через створення індивідуального суб'єктивного **автентичного наративу** щодо обґрунтування вибору, що **дозволятиме приймати зважене рішення** щодо відповідної професійної ідентичності в умовах воєнного стану

Психолого-педагогічні умови формування особистості майбутніх фахівців сфери охорони здоров'я в умовах воєнного стану :

ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

- консультативна **психолого-педагогічна допомога у завершенні лімінальної фази** характеризуватиметься **прийняттям власного обґрунтованого особистісного рішення** з подальшою установкою на його реалізацію у практичній життєдіяльності

Психолого-педагогічні умови формування особистості майбутніх фахівців сфери охорони здоров'я в умовах воєнного стану :

KhIMU
ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

- **попередження** щодо можливого прийняття студентами **необґрунтованих** екзистенціально-професійних рішень, що відзначаються **афективною домінантою**, **відсутністю об'єктивованих** та **аксіологічних обґрунтувань** та **рефлексії,** нездатністю до аутентичної суб'єктності як виявленню нонконформізму і схильність до приєднання до прийняття рішень другими особами як вияв конформізму, нездатність до подолання тривоги невизначеності

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Разумна Алла Григорівна, к.пед.н., доц.,
доцент кафедри гуманітарних та
соціально-економічних дисциплін,
практичний психолог
ПВНЗ «ХММУ»